

Om man förflyttar en enhetsnormalvektor $\hat{\mathbf{n}}(\mathbf{A})$ från en godtycklig punkt $\mathbf{A}$ till en annan godtycklig punkt $\mathbf{B}$ längs två olika enkla kurvor på ytan och låter normalvektorn $\hat{\mathbf{n}}(\mathbf{r})$ variera kontinuerligt med $\mathbf{r}$, så kommer $\hat{\mathbf{n}}(\mathbf{r})$ att vara densamma i båda fallen när man når punkten $\mathbf{B}$.

Man säger att en yta Σ är **orienterbar** om den uppfyller ovanstående. Vidare säger man att en sådan yta är **orienterad** om man angett ett av de två möjliga enhetsnormalfälten $\hat{\mathbf{n}}(\mathbf{r})$.

Ytintegralen (flödesintegralen) $\iint_{\Sigma} \mathbf{F}(\mathbf{r}) \cdot \hat{\mathbf{n}}(\mathbf{r}) d\sigma$ av fältet $\mathbf{F}$ över den orienterade reguljära ytan Σ med parameterframställningen $\mathbf{r} = \mathbf{r}(\mathbf{w})$, $\mathbf{w} = (u, v) \in D \subset \mathbb{R}^2$ samt normalfältet $\hat{\mathbf{n}}(\mathbf{r})$ är

$$= \pm \iint_D \mathbf{F}(\mathbf{r}(\mathbf{w})) \cdot \begin{vmatrix} \frac{\partial \mathbf{r}}{\partial u} & \frac{\partial \mathbf{r}}{\partial v} \end{vmatrix} dudv, \text{ där tecknet } + \text{ respektive } - \text{ väljs}$$

allt eftersom $\begin{vmatrix} \frac{\partial \mathbf{r}}{\partial u} & \frac{\partial \mathbf{r}}{\partial v} \end{vmatrix}$ har samma eller motsatt tecken som $\hat{\mathbf{n}}(\mathbf{r})$.

Om en yta Σ är sammansatt av ett ändligt antal reguljära yttstycken (dvs styckvis reguljära), så är $\iint_{\Sigma} \mathbf{F}(\mathbf{r}) \cdot \hat{\mathbf{n}}(\mathbf{r}) d\sigma$ summan av ytintegralerna över de olika delyttstyckena.

Med **käldensiteten** eller **divergensen**, $\operatorname{div} \mathbf{F}$, till ett vektorfält $\mathbf{F} = (P, Q, R)$ i R^3

menas funktionen av typ $R^3 \rightarrow R$: $\operatorname{div} \mathbf{F} = \frac{\partial P}{\partial x} + \frac{\partial Q}{\partial y} + \frac{\partial R}{\partial z}$.

$$\frac{\partial P}{\partial x} + \frac{\partial Q}{\partial y} + \frac{\partial R}{\partial z} = \begin{bmatrix} \frac{\partial}{\partial x} & \frac{\partial}{\partial y} & \frac{\partial}{\partial z} \end{bmatrix} \cdot (P, Q, R)$$

Nablaoperatorn $\nabla = \begin{bmatrix} \frac{\partial}{\partial x} & \frac{\partial}{\partial y} & \frac{\partial}{\partial z} \end{bmatrix}$.

$$\operatorname{div} \mathbf{F} = \nabla \cdot \mathbf{F}$$

$$\begin{bmatrix} \frac{\partial}{\partial x} & \frac{\partial}{\partial y} & \frac{\partial}{\partial z} \end{bmatrix} \times \mathbf{F} = \operatorname{rot} \mathbf{F}, \quad \nabla \times \mathbf{F} = \operatorname{rot} \mathbf{F}$$

$$\begin{bmatrix} \frac{\partial}{\partial x} & \frac{\partial}{\partial y} & \frac{\partial}{\partial z} \end{bmatrix} U = \begin{bmatrix} \frac{\partial U}{\partial x} & \frac{\partial U}{\partial y} & \frac{\partial U}{\partial z} \end{bmatrix}, \quad \nabla U = \operatorname{grad} U$$

Gauss sats, divergenssatsen

Låt $\mathbf{F}$ vara ett fält i R^3 med kontinuerliga derivator i kroppen K och låt kroppens rand ∂K vara en styckvis reguljär yta.

Då är :

$$\oint_{\partial K} \mathbf{F}(\mathbf{r}) \cdot \hat{\mathbf{n}}(\mathbf{r}) d\Omega = \iiint_K (\operatorname{div} \mathbf{F}(\mathbf{r})) dx dy dz \quad ,$$

där $\hat{\mathbf{n}}$ är riktad ut från K .